

U Uniji ne muljaju samo južnjaci

Formiranje istražnog odbora s većim ovlastima spriječili su pučani, socijalisti, konzervativci i liberali. Da se formirao istražni odbor koji ima pravo tražiti porezne dokumente od nacionalnih vlada, možda bi se otkrilo jesu li i za koliko poreznih prihoda uskraćene članice Unije koje su najviše pogođene krizom, te da nisu samo južnjaci skloni muljanju

PIŠE **GORAN KOTUR**

AGRESIVNIM POREZNI planiranjem koje provode određene multinacionalne kompanije kako bi skrenule svoje porezne obveze prema članicama EU-a s blažim poreznim režimima, izbjegava se plaćanje poreza, a povećava se privatni profit. Iako Europska unija nema znatne kompetencije u poreznom zakonodavstvu, članice EU-a dužne su izmjenjivati informacije o mogućim poreznim gubicima u drugim članicama Unije, kao i o sumnjama na agresivno porezno planiranje od strane privatnih tvrtki - objašnjava eurozastupnik **Davor Škrlec** (ORaH) iz kluba zastupnika Zelenih u Europskom parlamentu.

Pojednostavnjeno rečeno, jedna članica EU-a omogućava da neka tvrtka njoj plati porez, u nekim slučajevima manje od jedan posto, umjesto u drugoj članici Unije. Tako su oštećeni građani članice EU-a u kojoj porez nije plaćen, a na neki način i građani članice Unije u kojoj je porez plaćen, jer je tvrtka dobila "popust". Prema rezultatima istraživanja Međunarodnog konzorcija istraživačkih novinara više od tristo tvrtki koristilo je takav "popust" u Luksemburgu. Sličnih je slučajeva, čini se, bilo i u nekoliko drugih sjevernih članica EU-a.

Politički pritisak

Nakon curenja službenih dokumenata u studenom prošle godine u kojima je vidljivo kako su porezne vlasti Luksemburga svjesno kršile zakone EU-a, buknula je afera "Lux Leaks". S tom se aferom povezuje sadašnji predsjednik Europske komisije **Jean-Claude Juncker**. To je najbolji dokaz do kojih je neslučenih razmjera dosegnuo neuspjeh članica EU-a i Europske komisije u pridržavanju i provedbi ugovora i zakona Europske unije.

Klub zastupnika Zelenih vodeća je politička snaga u borbi protiv poreznih prijevара u Uniji, te je predložio osnivanje istražnog odbora Europskog parlamenta koji bi ispitao sve moguće slučajeve kršenja europskih poreznih zakona i praksi. Velika koalicija pučana, socijalista, konzervativaca i liberala odlučila je na Konferenciji

Iako se istražni odbor ne bi bavio pojedincima, vrlo je izgledno da bi iskaze morali dati mnogi jaki europski politički igrači, kao što su predsjednik Europske komisije **Jean-Claude Juncker** i čelnik europskupa **Jeroen Dijsselbloem**

predsjednika klubova zastupnika u Europskom parlamentu zaustaviti osnivanje istražnog odbora i tek nakon političkog pritiska pristala je na formiranje posebnog odbora - kaže nam **Davor Škrlec**.

Čelnici klubova zastupnika složili su se da se Europski parlament treba pozabaviti poreznim rješenjima, ali su se odlučili predložiti formiranje posebnog odbora, a ne istražnog odbora kako su tražila 192 eurozastupnika, što je više od potrebnih 25 posto članova Europskog parlamenta.

Sukladno savjetu pravne službe Europskog parlamenta, čelnici klubova zastupnika uzeli su u obzir da mandat predloženog istražnog odbora ne bi bio u skladu s Ugovorom te poslovnikom Europskog parlamenta.

Konferencija predsjednika klubova zastupnika je većinom glasova odlučila da će posebni odbor imati više ovlasti te da će se bolje baviti ovom temom, kaže njemački socijaldemokrat **Martin Schulz**, predsjednik Europskog parlamenta.

Ono što je još važnije, ovaj posebni odbor bit će u mogućnosti predložiti zakonska rješenja, ističe talijanski eurozastupnik **Gianni Pittella**, čelnik kluba Socijalista i demokrata u Europskom parlamentu.

Europski parlament je prije par dana izglasao formiranje posebnog odbora o poreznim rješenjima i drugim mjerama sličnima

u svojoj naravi ili po učinku, koji bi trebao sastaviti nezakonodavno izvješće na vlastitu inicijativu te prijedlog Europskoj komisiji za donošenje zakona EU-a o poreznim prijevarama i utaji poreza. Ali, posebni odbor nema pravo tražiti porezne dokumente od nacionalnih vlada, za razliku od istražnog odbora. Pristup nacionalnim dokumentima ključan je za istražitelje "preusmjeravanja" milijardi eura poreznih prihoda.

Osnovani posebni odbor sastojat će se od 45 zastupnika i zastupnika koji će u mandatu od šest mjeseci istraživati kršenja poreznih zakona EU-a. Klub zastupnika Zelenih će u spomenutom mandatu sa svojih troje stalnih i troje zamjenskih članica i članova istražiti sumnjive radnje i prakse članica EU-a i tvrtki te pasivnost Europske komisije prema istima. U skladu s otkrićima Zeleni će se zalagati za produženje mandata posebnog odbora, kao i usvajanje novih zakonodavnih prijedloga u svrhu sprječavanja i sankcioniranja budućih poreznih prijevара, najavljuje **Davor Škrlec**.

Da se formirao istražni odbor s velikim ovlastima za "dubinsko" istraživanje poreznih "popusta" i "prelievanja" novca na nacionalnim razinama, uključujući i pristup svim dokumentima, možda bi se otkrilo jesu li i za koliko poreznih prihoda uskraćene članice Unije koje su najviše pogođene krizom, i koje se često

U skladu s otkrićima, Zeleni će se zalagati za produženje mandata posebnog odbora, najavljuje **Davor Škrlec**

Negativna preporuka

Odluka Konferencije predsjednika klubova zastupnika u Europskom parlamentu o formiranju posebnog odbora a ne istražnog odbora s većim istražiteljskim ovlastima temeljila se na neobvezujućoj negativnoj preporuci pravne službe Europskog parlamenta da je izvorni prijedlog pravno neodrživ. Zanimljivo je da je u nacrtu tehničke napomene za Konferenciju predsjednika klubova zastupnika s datumom 30. siječnja, pet dana prije nego je pravna služba Europskog parlamenta zauzela stav po ovom pitanju, stajalo da je stav pravne službe o mandatu istražnog odbora negativan. Dok se u mišljenju pravne službe Europskog parlamenta govori o nekompatibilnosti u izvornom nacrtu mandata, prema mišljenju poznatog profesora europskog ustavnog prava **Franza Mayera sa Sveučilišta u Bielefeldu u Njemačkoj mandat istražnog odbora bio je prihvatljiv. Klub Zelenih bio je pripremio i prijedlog alternativnog mandata, ali čelnici klubova zastupnika pučana, socijalista, konzervativaca i liberala u Europskom parlamentu to nisu podržali.**

Aktualni predsjednik Europske komisije **Jean-Claude Juncker** bio je premijer Luksemburga od 1995. do 2013. godine

etiketira kao zemlje u kojima postoji plodno tlo za razvoj korupcije i drugih "mutnih" poslova.

Istražni odbor najjači je instrument u rukama Europskog parlamenta te kroz nadzornu moć zastupnica i zastupnika predstavlja moć građana EU-a. Jedino je kroz njega moguć sveobuhvatni pristup službenoj dokumentaciji članica Unije, Europske komisije i Vijeća Europske unije. Ovim činom velika koalicija je obezvrijedila kredibilitet Europskog parlamenta kao jedine institucije EU-a čiji su članovi demokratski izabrani izravno od strane građana, ističe **Davor Škrlec**.

Jaki 'igrači'

Osim toga, da se formirao istražni odbor, moglo se pokazati da nisu samo europski "južnjaci" skloni "muljanju" već da su tu "vještinu" razvili, a bar ponekad i usavršili, i na "uzornom" sjeveru Unije. U ovom trenutku nije poznato je li Hrvatska na popisu članica Unije koje su oštećene zbog toga što su tvrtke koje su kod nas trebale platiti porez plaćale u drugim članicama EU-a uz "popust". U svakom slučaju, tvrtke koje su koristile porezne "popuste" uz "prelievanje" novca u druge članice Unije, uštedjele su milijarde i milijarde eura.

Iako se istražni odbor ne bi bavio pojedincima, vrlo je izgledno da bi iskaze morali dati mnogi jaki europski politički igrači. Tad bi vjerojatno došlo do političkog "proljevanja krvi po tapetu" Eu-

ropskog parlamenta. Prisjetimo se, aktualni predsjednik Europske komisije **Jean-Claude Juncker** bio je premijer Luksemburga od 1995. do 2013. godine. Možda bi bio ispitao i **Jeroen Dijsselbloem**, nizozemski ministar financija i čelnik euro-skupine - ukratko, "Mr. Euro". U Nizozemskoj navodno ima oko dvanaest tisuća tvrtki koje

nemaju uređ već samo poštanski sandučić, ali u toj državi plaćaju porez. Spominje se još i ime bivšeg belgijskog premijera **Guya Verhofstadta**, koji je sada čelnik kluba Liberala i demokrata u Europskom parlamentu. Moguće je da je među potencijalno problematičnim državama i Irska, te da bi bili ispitani i neki dužnosnici iz te države.

Zaštita interesa

Za formiranje istražnog odbora zauzeo se i klub zastupnika Europske ujedinjene ljevice u Europskom parlamentu. Odluka **Martina Schulza**, predsjednika Europskog parlamenta, na temelju pravnog mišljenja pravne službe Europskog parlamenta zaustavila je cijeli postupak formiranja istražnog odbora. To jasno pokazuje da je i većina čelnika klubova zastupnika pokušala izbjeći korištenje najjačeg sredstva koje je na raspolaganju Europskom parlamentu. Također je jasno da posebni odbor neće imati ista prava kao istražni odbor. Predložili smo da zajedno radimo na izmjeni mandata i da o tome glasamo na plenarnoj sjednici. No, predsjednik nije iskoristio taj prostor da se krene naprijed i poštuje angažman 192 zastupnika u Europskom parlamentu koji podržavaju zahtjev za formiranje istražnog odbora - kaže njemačka eurozastupnica **Gabi Zimmer**, predsjednica kluba Europske ujedinjene ljevice u Europskom parlamentu.

Ono što nije u skladu sa zakonima EU-a jesu porezne prijevare i utaja poreza, a ne mandat istražnog odbora. Ova odluka Konferencije predsjednika klubova zastupnika potpuno je neodgovorna prema pravu građana Unije da doznaju istinu. Potpuno je jasno da im nestaje odgovora kod zaštite svojih interesa - kaže portugalska eurozastupnica **Marisa Matias**, koordinatorica za ekonomska i monetarna pitanja kluba zastupnika Europske ujedinjene ljevice.